

2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Met risicomangement wil Bronckhorst de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar maken. Door inzicht in de risico's is de organisatie in staat om ons op verantwoorde wijze besluiten te laten nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van Bronckhorst.

In deze paragraaf ziet u welke risico's zijn verdwenen, welke risico's feiten zijn geworden en wat onze nieuwe risico's zijn.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bestaat uit alle middelen die de gemeente daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Die weerstandscapaciteit bestaat uit een structureel deel (jaarlijks opnieuw beschikbaar) en een incidenteel deel (éénmalig beschikbaar).

Weerstandscapaciteit 2018

Omschrijving		Structureel	Incidenteel	Totaal
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve			11.500	11.500
	berekening			
<i>Norm artikel 12 gemeente (Algemene uitkering)</i>	7.466			
<i>Begrote OZB opbrengst</i>	7.219			
Onbenutte belastingopbrengst	247	247		247
Post onvoorzien begroting		128		128
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		375	11.500	11.875

Inventarisatie van de risico's

Binnen alle programma's zijn naast actualisatie van de bestaande risico's ook nieuwe risico's geïnteriseerd. Waar mogelijk hebben we de risico's gerelateerd aan de beleidsdoelen binnen elk afzonderlijk programma. De nieuwe risico's kunnen zowel financiële als imago-gevolgen hebben.

Maatregelen risicomangement

De inventarisatie komt tot stand door de uitwerking van strategiekaarten, waarbij de risico's zijn gekoppeld aan de succesfactoren (risico KPI's) die verband houden met de missie en doelen binnen elk programma. Nu de risico's zijn geïnteriseerd, richten we ons op beheersmaatregelen om risico's in te perken. Dat geldt voor zowel de financiële als de imago-gevolgen. Ook het vastleggen van risico's gerelateerd aan de bedrijfsvoering zoals ICT en fraude, is een belangrijk aandachtspunt.

Binnen het ruimtelijk domein is assetmanagement ingevoerd om het onderhoud aan bijvoorbeeld riolering, groen en wegen af te stemmen op de geïnteriseerde en gekwantificeerde risico's.

Risico's

Het uitoefenen van activiteiten en het hebben van verantwoordelijkheid leidt tot risico's. Het goed in beeld hebben van de risico's is essentieel. Door deze goed te managen, komt ruimte vrij om nieuwe risico's aan te gaan. Met andere woorden: door onze risicobereidheid te vergroten, kan het ondernemerschap van onze gemeente worden bevorderd. Dit laatste heet "Risk Appetite" en heeft onze aandacht.

Op dit moment hebben we 46 gekwantificeerde risico's met een maximaal totaalbedrag van ruim € 11,5 mln. Dit is € 0,5 mln hoger dan in de begroting van 2017. De 10 grootste risico's vragen ongeveer de helft van de benodigde weerstandscapaciteit. Op dit moment hebben we nog een

aantal ongekwantificeerde risico's staan. Deze tellen dus niet mee voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nieuwe risico's

Het risico dat er geen vervangende huisvesting voor de bibliotheken in Hengelo en Zelhem gevonden kan worden.

Vervallen risico's

De risico's bij de gebiedsontwikkelingen Vorden en Hengelo, het duurder uitvallen van het onderhoud van de riolering en het risico dat de aannemer van de nieuwbouw gemeentewerf/brandweerpost niet de gewenste kwaliteit kan leveren, zijn komen te vervallen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Op basis van de hiervoor genoemde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie passen we toe omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 11,5 mln) niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en niet in hun maximale omvang optreden. Uit de risicosimulatie blijkt dat, met 90% zekerheid, kan worden gezegd dat een weerstandscapaciteit nodig is van € 2,7 mln.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit. Die relatie geeft het weerstandsvermogen, uitgedrukt in een ratio. De ratio komt voor 2018 uit op 4,48 (Jaarstukken 2016: 4,35). We hebben vastgesteld een ratio van 1,2 (gemiddeld in de categorie voldoende) als uitgangspunt te hanteren.

De ratio weerstandsvermogen is ten opzichte van de Jaarstukken 2016 nauwelijks gewijzigd. De beschikbare weerstandscapaciteit is gedaald op het onderdeel structurele capaciteit.

Ratio's weerstandsvermogen

Volgens artikel 17, lid 1 van de Financiële verordening 2017 Bronckhorst ziet u hier diverse ratio's om het weerstandsvermogen te kunnen toetsen. Dit zijn ook de kengetallen die de provincie gebruikt vanuit haar functie als toezichthouder. Onder de tabel met ratio's beschrijven we wat de 5 landelijke kengetallen inhouden.

Ratio's weerstandsvermogen

Omschrijving	werkelijk 2016	2017	2018	2019	2020	2021
Netto schuldquote	-1,62%	5,76%	10,31%	13,28%	17,18%	15,98%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6,55%	1,58%	6,08%	9,15%	13,17%	12,08%
Solvabiliteitsratio	58,98%	59,11%	59,68%	59,86%	60,17%	60,17%
Structurele exploitatieruimte	3,90%	1,27%	2,93%	2,10%	1,89%	-1,11%
Grondexploitatie	3,91%	3,79%	2,11%	1,06%	0,00%	0,00%
Belastingcapaciteit	106%	98%	82%	82%	82%	82%
<i>Aanvullende ratio financiële verordening Bronckhorst</i>						
Saldo baten en lasten voor reserves	4,44%	5,29%	1,13%	0,83%	0,73%	0,10%

Begrip netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de totale baten. Het geeft aan of Bronckhorst investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. In de berekening wordt niet meegenomen waarvoor de schulden zijn aangegaan. Hier geldt hoe lager de ratio hoe beter.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat onzeker is of de verstrekte leningen wel allemaal terug zullen worden betaald, wordt onderscheid gemaakt tussen de netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle door de gemeente verstrekte middelen aan deelnemingen, verbonden partijen en hypotheekpersoneel. Voor de netto schuldquote geldt hoe lager het kengetal hoe beter.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse totale gemeentelijke baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van Bronckhorst zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de reinigingsheffing bepalen hoe hoog de woonlasten per gemeente zijn. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een jaar worden vergeleken met het landelijk gemiddelde van het vorige jaar en uitgedrukt in een percentage daarvan. Een uitkomst lager dan 100% betekent dus lagere woonlasten dan het gemiddelde van Nederland. Vanwege de reinigingsheffing klopt het landelijke COELO-cijfer voor Bronckhorst niet. Meer hierover hebt u kunnen lezen in de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).